

Den emaljerte sommerfuglen

NOVELLE AV TANNLEGE PER NEVERLIEN

1

«Der er du», sa mamma, da Vibeke kom tilbake fra byen, hadde hengt fra seg jakken og uten et ord la mappen med fotografier fra seg på kjøkkenbenken. Vibeke var ualminnelig blek.

«Er det noe galt?» spurte mamma, hun sto og forberedte middagen.

«Livet er så plutselig», sa Vibeke stille.

Mamma så forundret på sin tolv år gamle datter, men sa ikke noe, og Vibeke gikk inn på rommet sitt, la seg på sengen og knep øynene hardt sammen, klemte hendene mot kinnene mens pusten kom som skjelvende hikst. Slik lå hun til mamma ropte at pappa var kommet og at de skulle spise. De spiste i taushet, men Vibeke merket at de kastet blikk på henne.

«Er det ..» begynte pappa en gang. Så satt de tause igjen.

«Takk for mat», sa pappa og reiste seg, mens Vibeke gikk tilbake til rommet sitt.

«Akk ja, det er ikke alltid så lett å være ung», sa pappa til mamma.

«Kanskje hun er ulykkelig forelsket», nevnte mamma.

«Det retter seg vel», sa pappa, han tente pipen og gikk ut på verandaen. Det dro seg mot vår, sakte og kjølig.

2

Vibeke hadde levert de to filmene til timefremkalling og svingte ned Rummelhofsmuget. Helt fra hun var liten hadde hun vært redd når hun gikk de få meterne ned til gatedøren. Så lenge bestefar levde, hadde hun alltid gått gjennom butikken og gjennom skyvedøren som førte inn til trapperommet. Men etter at bestefar døde, hadde bestemor leid ut butikklokalet til en tyrker som drev grønnsakbutikk, og skyvedøren var stengt og boltet.

Vibeke sto foran den store, tunge, grønmalte døren som hadde kraftige profiler, på samme måte som de hvitmalte

dørkarmene. Hun visste at hvis hun ringte for lenge, ville bestemor komme stormende nedover trappene, rive opp døren og si: Jeg er ikke døv! Og hvis hun ringte for kort, ville ikke bestemor høre det. Så Vibeke ringte alltid med et kort trykk først, så ventet hun et par sekunder for at bestemor skulle få tid til å undre seg over hvorvidt hun hadde hørt noe, og så ringte hun litt lenger. Dørklokken hang øverst i gangen og var av det gamle slaget som ringte så lenge du trykket på knappen. Og den ga, i alle fall slik Vibeke oppfattet det, en voldsom lyd.

Vibeke trykket kort på knappen, ventet uten å høre noe, og så trykket hun på knappen litt lenger. Hun var alltid litt redd etter å ha ringt på.

Så hørte hun at bestemor kom nedover trappen.

Døren ble åpnet i en rask sving. Den svingte innover, slik at det tok et par sekunder før bestemors kjøkkenforkle, men fremfor alt ansiktet, fylte åpningen. Men det Vibeke så, på samme måten som det skarpe blaffet i en lyspære brøkdeler av et sekund før den var utbrent, var hvorledes bestemors glitrende øyne ble sorte, hvorledes det åpne ansiktet snørte seg sammen: «Nå, det er du..» Bestefar hadde bestandig sagt: «Nei, er det ikke vesle Vibeke, da? Det var koselig.»

Bestemor gikk et skritt til siden og slapp Vibeke forbi seg. Vibeke visste at bestemor aldri helt stolte på at hun, Vibeke, ville smekke døren skikkelig igjen. I bunnen av dette halvmørke trapperommet sto de et øyeblikk sammen og så opp langs gelenderets bue mot venstre, mot de lille vinduet nesten oppe under det gulgrå taket, uendelig høyt der oppe og der solen aldri kom inn, ikke en gang midtsommers ... Vibeke fikk gåsehud på armene i den kalde gangen enda hun klemte den varme jakken godt rundt seg.

«Stikk opp til bestemor med disse ukebladene», hadde mamma sagt, «så har du noe å gjøre mens du venter på at filmen blir fremkalt.»

«Jeg ventet en gammel venninne på besøk en gang i dag», sa bestemor og så på posen Vibeke hadde i hånden. Det kom et blaff av forventning i øynene hennes. «Du får nå gå opp.» Bestemor skjøv Vibeke foran seg opp trappen.

Øverst i trappen var en slags entre, med et stort speil over et konsollbord. Og på bordet lå en vevd, broket løper, som bestemor hadde fra sin bestemor, hadde mamma fortalt. Innenfor entreen var en liten gang med garderobe til høyre, og til venstre lå kjøkkenet, med et vindu mot nord, akkurat som det lille vinduet høyt oppe i trapperommet. Gjennom vinduet så de en liten bit himmel over nabohusets grå murvegg. Det var der, på kjøkkenet, bestemor hadde gjort noe så underlig. Det var fire år siden, ikke så

lenge før bestefar døde. Bestemor skulle et ærend ned i butikken, og Vibeke satt ved det vesle kjøkkenbordet og leste i et blad som lå der, da bestemor plutselig sto bak henne, i kjøkkendøren, med skoene i hånden.

Vibeke hadde alltid følelsen av at øynene til bestemors hvilte på henne, litt sammenklemte. Bestemor likte ikke å bruke briller. Hun sa alltid at de dugget.

«Mor ba meg ta med disse bladene til deg mens jeg ventet på at en film blir fremkalt.»

«Da rekker du vel å gå et ærend for meg siden du i alle fall må vente på bildene», sa bestemor. Hun spurte ikke. Det slo for så vidt ikke Vibeke at hun skulle ha gjort det. Det var bare slik det var, det.

VI HAR MER ENN 30 ÅRS ERFARING

SPØR OSS OM TANNBLEKING

WHITE DENTAL BEAUTY NOVON

White Dental Beauty er den nyeste generasjon blekemiddel, med en helt unik patent, NOVON. Denne kjemiske formelen gjør blekemiddelet supereffektivt og skånsomt.

Velg mellom dag- eller nattbleking.

Norsk Orthoform ESTABL. 1930
DENTALARTIKLER Depot as

Telefon 22 76 01 40
bestilling@norskorthoform.no
www.norskorthoform.no

«Her har du hentelappen og her har du penger, og her har du nøkkel til å ha rundt halsen slik at jeg slipper å fly ned trappen. Men husk å slå døren ordentlig i etter deg, og husk å få kvittering for bildet. Så, av sted med deg.»

3

«Hvem er det bildet av?» spurte Vibeke da hun leverte bildet, nøkkelen og vekslepengene til bestemor.

«Det er en du ikke kjenner», sa bestemor kort. «Men er dette alt som var igjen av vekslepenge, da?»

«Ja?»

«Du har ikke noen i lommen ...»

«Nei, bare kvitteringen, den glemte jeg.» Hun stakk hånden i jakkelommen og rakte lappen til bestemor, som snudde seg mot komfyren og rørte i en gryte.

«Jeg tenker du kan gå og hente de bildene nå, jeg», sa bestemor uten å snu seg. «Men husk å slå døren skikkelig i etter deg.»

Det var en isnende nordvestlig vind som slo inn Vinkelsmuget og ut Rummelhofsmuget, og lyset var som alltid grått der nede i sjakten mellom de høye husene. Det var bare bestefars hus, Vibeke kalte det aldri annet enn bestefars hus, som lå tilbake fra gamle dager, etter hvert malingslitt og skittent hvitt men fremdeles med et preg av en fjern tids eleganse i de vakre treprofilene.

Idet Vibeke betalte for filmene, stormet bestemor inn i butikken. Håret var forsøkt gjemt inn under en alpeluelignende sak, kåpen var skjevt kneppet, og det hvite kjøkkenforkleet med blå broderier flommet ut og slengte frem og tilbake.

«Det var godt jeg nådde deg», peste bestemor.

«Er det noe galt?» spurte Vibeke. Ekspeditøren sto avventende.

«Du har ikke tatt den lille sommerfuglen fra bordet i gangen, vel?»

«Sommerfugl?»

«Du får kjenne etter i jakkelommene», sa bestemor.

Vibeke kjente etter, og følte seg dum, og rødmet idet hun løftet blikket og så ekspeditørens undrende blikk.

«Nei, jeg har ikke noen sommerfugl», sa hun.

«Du får bli med meg hjem», sa bestemor bare, og gikk. Hun låste seg inn gatedøren, og straks de var kommet innenfor, trampet hun opp trappen og forsvant rett inn på kjøkkenet. Vibeke kom litt bak og hørte bare de skarpe smellene av bestemors sorte sko mot det brune linoleumsbelegget.

Vibeke stanset foran speilet og så på bordet og den fargerike løperen. Det tok et øyeblikk, men så fikk hun øye på den emaljerte sommerfuglnålen. Den var slett ikke lett å se, men hun kjente den igjen med det samme. Det var den nålen bestemor pleide å ha i skjerfet.

«Her ligger den jo», ropte Vibeke med glad stemme inn til bestemor.

«Det var bra det», sa bestemor bare, der inne fra kjøkkenet.

Vibeke sto et øyeblikk som lammet og visste at noe var blitt plutselig for sent. Så stormet hun ned trappen. Drønnet fra den tunge døren som smalt igjen bak henne, fylte hodet hennes.

Aldri mer ... aldri mer ... var de eneste ordene som gråt inne i henne.

**Har du lastet ned Tidende-appen?
Navnet er Tannlegetidende og du finner
den der du laster ned apper**